

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 13C/79/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4217220501
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Aradská
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2019:4217220501.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudkyňou JUDr. Dagmar Aradskou v spore žalobkyne: J. X., nar. X.X.XXXX, F. X/XX, X., v konaní zastúpená advokátom JUDr. Ján Boldizsár, Kukučínova 8, Nové Zámky, IČO: 50 241 303 proti žalovanému: D. F., nar. XX.X.XXXX, F. XX, O., o zaplatenie 1.350 eur s príslušenstvom

rozhodol:

Súd žalobu o zaplatenie sumy 1.300 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.300 eur od 1.8.2017 do zaplatenia zamietol.

Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručенou súdu 26.10.2017 si žalobkyňa uplatnila nárok na zaplatenie sumy 1.350 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.350 eur od 1.8.2017 do zaplatenia z dôvodu, že so žalovaným uzavrela ústne zmluvu o pôžičke, na základe ktorej požičala žalovanému v mesiaci február 2016 sumu v celkovej výške 1.350 eur. Sumu pôžičky žalobkyňa zaslala žalovanému prostredníctvom spoločnosti The Western Union Company (Western Union), a to dňa 12.2.2016 vo výške 600 eur, dňa 22.6.2016 vo výške 600 eur a dňa 26.2.2016 vo výške 150 eur. Žalovaný si svoju povinnosť vrátiť požičané peniaze nesplnil. Na vrátenie bol žalovaný vyzývaný žalobkyňou telefonicky, cez facebook a aj prostredníctvom svojho právneho zástupcu listom z 24.7.2017, ktorý si žalovaný prevzal 28.7.2017. Na výzvy žalovaný nereagoval.

Žalobkyňa za dôkaz označila doklady o zaslaní peňažnej hotovosti spoločnosťou Western Union z 12.2.2016, 22.2.2016 a 26.2.2016 ako aj výzvu právneho zástupcu žalobcu s doručenkou.

2. Žalovaný napadol odporom platobný rozkaz z 8.11.2017, ktorým súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Žalovaný nepoprel, že žalobkyňa mu zaslala peniaze prostredníctvom Western Union, ale poprel v žalobe tvrdené uzavretie ústnej zmluvy o pôžičke so žalobkyňou. Taktiež uviedol, že so žalobkyňou bol toho času v partnerskom zväzku a žalobkyňa si od neho vypožičala 1.500 eur, ktoré jej dával v hotovosti. Vnímал to ako partnerskú výpomoc a po skončení vzťahu žalobkyňu poprosil, aby mu dlžnú sumu uhradila. Žalobkyňa mu dlžnú sumu uhrádzala po čiastkach prevodom cez Western Union, čo žalobkyňa využila vo svoj prospech.

3. Súd otvoril vo veci pojednávanie dňa 10.5.2018, na ktorom vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi.

4. Súd v poradí prvým rozsudkom z 31.5.2018 žalobu o zaplatenie sumy 1.350 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1350 eur od 1.8.2017 do zaplatenia zamietol a procesne úspešnému žalovanému náhrada trov konania nepriznal.

V uvedenom rozsudku súd konštatoval, že žalobkyňa vymedzila uplatnený nárok skutkovým tvrdením, podľa ktorého žalovanému na základe (jednej) ústnej zmluvy o pôžičke v mesiaci február 2016 požičala celkovú sumu vo výške 1.350 eur, pričom anglickými tlačivami Western Union preukazovala, že 16.2.2016 zaslala žalovanému za poplatok 34,90 libier sumu 600 eur, dňa 22.2.2016 mu zaslala sumu 600 eur za poplatok 36,90 libier a dňa 26.2.2016 zaslala žalovanému sumu (len) 100 eur za poplatok 9,90 libier. Teda žalobkyňa úhrnom uhradila žalovanému sumu 1.300 eur, pričom svoje tvrdenie o úhrade sumy 1.350 eur nepreukázala. Žalovaný poprel existenciu zmluvy o pôžičke, na základe ktorej by mu žalobkyňa požičala sumu v celkovej výške 1.350 eur, pričom platby žalobkyne z februára 2016 definoval ako platby, ktorými mu žalobkyňa, na základe jeho výzvy, po návrate do Anglicka uhrádzala sumy jeho finančnej výpomoci, ktorú mal žalobkyňa poskytnúť počas jej pobytu na Slovensku, v úhrnnej výške 1.500 eur. Žalovaný teda poprel, že by uzavrel so žalobkyňou zmluvu o pôžičke, ktorú žalobkyňa nijako nešpecifikovala, keď neuviedla dátum uzavretia (jednej) zmluvy, nešpecifikovala ani jej predmet, teda výšku sumy, na požičaní ktorej sa mali so žalovaným dohodnúť, netvrdila, že by sa žalovaný zaviazal tvrdenú pôžičku vrátiť a nešpecifikovala ani jej dočasnosť. Pritom vznik pôžičky predpokladá dohodu strán zmluvy o pôžičke, ktorej predpokladom je popri reálnom odovzdaní predmetu pôžičky aj zhodná vôľa oboch strán (konsenzus). Žalobkyňa, okrem plnenia sumy v prospech žalovaného vo výške 1.300 eur, uzavretie (jednej) zmluvy o pôžičke nepreukázala, teda nepreukázala, že žalovanému plnila - poskytla pôžičku - na základe (jednej) zmluvy o pôžičke. Dohoda strán sporu o pôžičke v prospech žalovaného nevyplýva ani z komunikácie žalobkyne prostredníctvom aplikácie Messenger, v ktorej sú zobrazené len texty písané žalobkyňou, ale nie texty druhej, neidentifikovanej strany komunikácie.

Aby strana mohla splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť skutkového tvrdenia týkajúceho sa sporu. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností stranou sporu, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak strana sporu nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú strana vôbec netvrdila, a teda neoznačila ani k nej dôkazy, nebude predmetom dokazovania, najmä keď súd vykonáva dôkazy navrhnuté (§ 186 ods. 1 CSP). Iné dôkazy bez návrhu súd nevykoná ak tento zákon neustanovuje inak (§ 186 ods. 2 za bodkočiarkou CSP). Ak ide o skutočnosť určovanú hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny vzťah strán, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre stranu sporu za následok nepriaznivé rozhodnutia pre ňu. Zákon v § 132 ods. 1 CSP ukladá žalobcovi povinnosť pravdivo a úplne opísať rozhodujúce skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný vzťah strán. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena.

V predmetnom spore mala žalobkyňa dôkazné bremeno preukázania pravdivosti jej tvrdenia, že so žalovaným uzavrela ústne zmluvu o peňažnej pôžičke v prospech žalovaného, ktorej existenciu žalovaný poprel, keď k uplatnenému nároku žalobkyne ponúkol vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach (§ 151 ods. 1, 2 CSP). V danom prípade bremeno dôkazu spočívalo na žalobkyne. Na preukázanie tvrdenej skutočnosti o uzavretí zmluvy o pôžičke ústne žalobkyňa predložila doklady Western Union a dôkaz o jednostrannej komunikácii cez aplikáciu Messenger. Žalobkyňa však nepreukázala existenciu dohody strán sporu o pôžičke, o jej výške, o jej dočasnosti, so záväzkom žalovaného vrátiť. Preto nie je zrejmé, vzhľadom na tri platby žalobkyne, či medzi stranami sporu mala byť uzavretá len jedna zmluva o pôžičke na sumu 1.300 eur, resp. 1.350 eur. Žalobkyňa na preukázanie pravdivosti svojich tvrdení o ústnom uzavretí (jednej) zmluvy o pôžičke v prospech žalovaného, vzhľadom na popretie tohto skutkového tvrdenia žalovaným, iný dôkaz, až do vyhlásenia dokazovania za skončené, neoznačila a ani nepredložila, a tak podľa názoru súdu neunesla dôkazné bremeno preukázania dohody strán sporu o pôžičke v prospech žalovaného. Z uvedeného dôvodu nebolo povinnosťou žalovaného preukázať opak nepreukázaného tvrdenia žalobkyne, keďže v takomto prípade neplatí zásada prenesenia dôkazného bremena na žalovaného. Žalobkyňa až v záverečnej reči svojho právneho zástupcu navrhla vyhovieť žalobe titulom bezdôvodného obohatenia žalovaného avšak s tým, že ňou uvádzané skutočnosti o pôžičke sú pravdivé.

Súd vykonal dokazovanie a hodnotil vec s prihliadnutím na žalobný návrh a na žalobou vymedzené rozhodujúce skutočnosti, z existencie, ktorých žalobkyňa opodstatnenosť svojej pohľadávky

vyvodzovala. Nemal preto dôvod skúmať opodstatnenosť pohľadávky z iného, než z uplatneného skutkového dôvodu, najmä keď žalobkyňa aj v záverečnej reči zotrvala na skutkovom tvrdení o existencii pôžičky v prospech žalovaného a nenavrholu zmenu žaloby v zmysle § 140 ods. 1, 2 CSP. Procesnou povinnosťou žalobkyne v zmysle § 132 ods. 1 CSP je pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností a je potom vecou súdu, aby tvrdený skutkový stav podradil pod príslušnú hmotnoprávnu normu. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že z jej strany išlo o plnenie žalovanému titulom ústne uzavretej zmluvy o pôžičke v prospech žalovaného, ktorej existenciu žalovaný poprel a ponúkol vlastné tvrdenie k charakteru plnenia žalobkyne, súd konajúc o nároku žalobkyne tento posudzoval v zmysle jej skutkových tvrdení príslušnou právnou normou, ktorou je § 657 OZ, najmä keď žalobkyňa v konaní netvrdila, že žalovanému plnila bez právneho dôvodu, resp. plnila z neplatného právneho úkonu, resp. plnila z právneho dôvodu, ktorý odpadol, resp. išlo o majetkový prospech žalovaného z nepoctivých zdrojov, keď len tieto skutočnosti sú v zmysle § 451 ods. 2 bezdôvodným obohatením spolu splnením za iného v zmysle § 454 OZ.

5. Uvedený rozsudok napadla žalobkyňa odvolaním, v ktorom namietala nesprávne zistenia súdu prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov. Taktiež nesúhlasila s tvrdením súdu o neunesení bremena tvrdenia. Zdôraznila, že súdu preukázala vznik zmluvy o pôžičke, pričom súd toto neakceptoval. Podľa žalobkyne, pokiaľ súd prvej inštancie nemal za preukázané, že boli naplnené všetky zákonné atribúty zmluvy o pôžičke, mal podľa názoru žalobkyne posúdiť uplatnený nárok nie titulom zmluvy o pôžičke, ale titulom bezdôvodného obohatenia, keď právna kvalifikácia uvedená v žalobe nie je pre súd rozhodujúca. Žalobkyňa súčasne zobrala žalobu v časti o zaplatenie 50 eur s príslušenstvom späť.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd uznesením č.k. 9Co/289/2018-89 z 14.3.2019 pripustil späťvzatie žaloby o zaplatenie sumy 50 eur s príslušenstvom, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil a konanie zastavil. V napadnutom zamietajúcom výroku týkajúcom sa zaplatenia sumy 1.300 eur s príslušenstvom a vo výroku o náhrade trov konania odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu V prejednávanej veci žalobkyňa v podanej žalobe tvrdila, že so žalovaným uzatvorila zmluvu o pôžičke v súlade s ust. § 657 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej poskytla žalovanému v mesiaci február 2016 pôžičku v celkovej výške 1.300 eur (po upresnení a späťvzati 50 eur s príslušenstvom). Tvrdila a preukázala, že peňažné prostriedky zaslala žalovanému prostredníctvom spoločnosti The Western Union Company, a to dňa 12. 02. 2016 vo výške 600 eur, 22. 02. 2016 vo výške 600 eur a dňa 26. 02. 2016 vo výške 100 eur. Na vrátenie pôžičky ho opakovane vyzývala. Napokon tak urobila listom zo dňa 24. 07. 2017, ktorý žalovaný prevzal dňa 28. 07. 2017, avšak na túto výzvu nereagoval. Preto sa domáha priznania žalovanej sumy súdnou cestou. Žalobkyňa poukázanie uvádzaných finančných prostriedkov na účet žalovaného preukázala dokladmi o zaslaní peňažnej hotovosti. Žalovaný v konaní nepoprel, že žalobkyňa mu poukázala peňažné sumy tvrdené v žalobe prostredníctvom spoločnosti Western Union, poprel však, že by to bolo titulom zmluvy o pôžičke. Tvrdil, že so žalobkyňou viackrát chodili spolu von, dá sa povedať, že skoro spolu chodili, finančne jej pomáhal a takýmto spôsobom mu vracala jeho výpomoc po čiastkach, pričom on jej dal 1.500 eur a ona mu ich vrátila 2x po 600 eur a raz 150 eur cez Western Union. Žalobkyňa zotrvala na svojom žalobnom návrhu, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie žalovanej sumy z titulu uzatvorenej zmluvy o pôžičke a v prípade, ak by súd dospel k záveru, že uzatvorenie zmluvy o pôžičke nebolo preukázané, navrhovala žalovanú sumu priznať titulom bezdôvodného obohatenia.

Z hypotézy hmotno-právnej normy uvedenej v § 657 Občianskeho zákonníka, ktorá vymedzuje obsah povinnosti tvrdenia dôkaznej povinnosti veriteľa vyplýva, že v spore o vrátenie pôžičky má žalobca ako veriteľ dôkazné tvrdenie, že so žalovaným dlžníkom uzavrel zmluvu o pôžičke, že dlžníkovi predmet zmluvy o pôžičke odovzdal a že dlžník požičané peniaze riadne a včas vráti. Z tohto dôkazného tvrdenia potom pre veriteľa (žalobcu) vyplýva dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie tvrdenia, že zmluva o pôžičke bola uzatvorená a že na základe tejto zmluvy boli odovzdané finančné prostriedky žalovanému. Ak neunesie veriteľ (žalobca) bremeno tvrdenia alebo dôkazné bremeno v tomto smere, musí rozhodnutie, že došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke, vyznieť v jeho neprospech.

Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa dôkazné bremeno ohľadne ústne uzatvorenej zmluvy o pôžičke so žalovaným neunesla. Súdom prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal a dostatočne vysvetlil, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, ako

vyhodnotil jednotlivé dôkazy, a teda jeho záver, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno preukázania dohody strán sporu o pôžičke, je vecne správny.

V posudzovanej veci však bolo nesporne preukázané, že žalobkyňa tromi platbami, a to prostredníctvom Western Union dňa 12. 02. 2016 poukázala žalovanému 600 eur, dňa 22. 02. 2016 sumu 600 eur a dňa 26. 02. 2016 sumu 100 eur. Túto skutočnosť nerozporoval ani žalovaný. Žalobkyňa uplatňovala svoj nárok na peňažné plnenie, vychádzajúc zo skutkových tvrdení, že takéto plnenie bolo poskytnuté na základe zmluvy o pôžičke a žalovaný v lehote splatnosti pôžičku nevrátil, avšak podľa názoru tak prvoinštančného, ako aj odvolacieho súdu žalobkyňa nepreukázala existenciu platne dojednanej zmluvy o pôžičke. Zároveň však tvrdila, že v prípade, že súd vyhodnotí zmluvu o pôžičke za neplatnú, domáha sa vrátenia poskytnutého plnenia žalovanému titulom bezdôvodného obohatenia. Podľa názoru odvolacieho súdu, ako aj v súlade s konštantnou judikatúrou nie je zmenou skutkového stavu vymedzeného v žalobe, pokiaľ súd posúdi nárok žalobkyne podľa hmotných noriem upravujúcich nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia (rozsudok NS ČR z 31. 07. 2003 sp. zn. 25Cdo 1934/2001). Keďže žalobkyňa nepreukázala relevantný právny dôvod poskytnutia tejto sumy z titulu uzatvorenej zmluvy o pôžičke, súd prvej inštancie sa mal zaoberať, či na strane žalovaného nevzniklo bezdôvodné obohatenie. Keďže tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd uzavrel, že suma 1.300 eur nepredstavovala pôžičku žalobkyne žalovanému, ale je tu iný právny dôvod, v zmysle ktorého navrhla rozhodnúť aj samotná žalobkyňa, v prípade, že súd bude mať za to, že nebola platne dojednaná zmluva o pôžičke, navrhla posúdiť daný vzťah ako bezdôvodné obohatenie.

Z vyššie uvedených dôvodov záver súdu prvej inštancie, že nemal dôvod skúmať opodstatnenosť pohľadávky z iného než uplatňovaného skutkového dôvodu nie je správny, keď v zmysle ust. § 140 CSP o zmene skutkového stavu nepôjde vtedy, ak by došlo k zmene právneho dôvodu, ale bez zmeny v skutkovom stave. Keďže súd pozná právo, je vždy jeho vecou, aby tvrdený skutkový stav podradil pod hmotno-právnu normu, ktorá k tomuto skutkovému stavu zodpovedá.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku týkajúcom sa zaplatenia sumy 130 (správne 1.300) eur s príslušenstvom, ako aj súvisiacom výroku o náhrade trov konania zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť uplatňovaný nárok žalobkyne a tento podriaďiť podľa hmotno-právnej normy upravujúcej nárok z titulu vydania bezdôvodného obohatenia.

7. Po čiastočnom zastavení konania odvolacím súdom, predmetom konania zostalo zaplatenie sumy 1.300 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.300 eur od 1.8.2017 do zaplatenia.

8. Súd opätovne vo veci pojednával dňa 9.5.2019. Právny zástupca žalobkyne na uvedenom pojednávaní uviedol, že v doterajšom konaní súdov bolo preukázané a potvrdené súdmi, že došlo k finančnému plneniu žalobkyne v prospech žalovaného, ktoré žalovaný ani nerozporuje. Sporným sa stala existencia zmluvy o pôžičke, keď oba súdy konštatovali, že zmluva o pôžičke medzi stranami sporu nebola uzatvorená a následne sa žalobkyňa domáha plnenia titulom bezdôvodného obohatenia.

9. Na výslovnú otázku súdu právny zástupca žalobkyne uviedol, že zmenu žaloby nenavrhuje.

10. Podľa čl. 8 CSP Strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

Podľa § 150 ods. 1 CSP Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

Pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností v žalobe je prejavom tzv. povinnosti tvrdenia, teda povinnosti substancovať svoje skutkové tvrdenia tak, aby z nich súd mohol vyvodiť o čom má rozhodovať. Žalobca musí v žalobe jasne, stručne a zrozumiteľne uviesť skutočnosti, od ktorých odvodzuje porušenie svojho subjektívneho práva v sporovom konaní. Opísanie rozhodujúcich skutočností, ktorými žalobca po skutkovej stránke vymedzí predmet konania, má s poukazom na § 132 ods. 1 CSP obsahovať samotná žaloba.

Podľa § 216 ods. 1 CSP Súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu.

Podľa § 140 ods. 2 CSP Zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe.

Podľa § 220 ods. 2 CSP V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. V prejednávanej veci žalobkyňa v podanej žalobe, ale aj v odvolaní proti v poradí prvému rozsudku tvrdila, že so žalovaným uzatvorila ústnu zmluvu o pôžičke v súlade s ustanovením § 657 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej žalobkyňa zaslala žalovanému v dňoch 12.2.2016, 22.6.2016 a 26.2.2016 sumy v úhrnnej výške 1.300 eur, zaplataenia ktorej sa, po čiastočnom zastavení konania odvolacím súdom v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby, domáhala voči žalovanému. Z uvedeného je bez akejkoľvek pochybnosti zrejmé, že žalobkyňa nepochybne skutkovo vymedzila uplatnený nárok v žalobe, ale aj vo svojom odvolaní, ako nárok z pôžičky podľa § 657 OZ. Už v poradí v prvom rozsudku súd dospel k záveru, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno preukázania ústne uzavretej zmluvy o pôžičke. Tento záver súdu prvej inštancie je aj podľa názoru odvolacieho súdu vecne správny (bod 15. uznesenia Krajského súdu v Nitre č.k. 9Co/289/2018-89 z 14.3.2019).

12. Nový procesný predpis - zákon č. 160/2015 Z.z. - Civilný sporový poriadok precizuje oproti predchádzajúcemu procesnému predpisu - zákon č. 99/1963 Zb. - Občiansky súdny poriadok - úpravu zmeny žaloby, a to aj s cieľom zefektívnenia a zhospodárnenia sporových konaní pri rozhodovaní o pripustení zmeny žaloby. Ustanovenie § 140 CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>> upravuje legálnu definíciu zmeny žaloby. Zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo. Za zmenu žaloby nová procesnoprávna úprava považuje aj podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe. O zmenu žaloby v zmysle § 140 ods. 2 CSP ide vtedy, ak žalobca požaduje stále rovnaké plnenie, ale z iného skutkového základu veci (skutkového deja), než ako vymedzil predmet konania v žalobe. Z uvedeného je zrejmé, že podstatne iné skutkové vymedzenie nároku v súdnom konaní je zmenou žaloby.

13. Žalobkyňa v priebehu konania nenavrhol zmenu žaloby, teda zotrvala na skutkovom vymedzení uplatneného nároku titulom plnenia v prospech žalovaného na základe ústne uzavretej zmluvy o pôžičke so žalovaným s tým, že z dôvodu, že oba súdy (súd prvej inštancie a aj odvolací súd) konštatovali, že zmluva o pôžičke medzi stranami sporu uzatvorená nebola, domáha sa žalovaného plnenia titulom bezdôvodného obohatenia.

Žalobkyňa nie je povinná uplatnený nárok právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia je vecou súdu. Musí ale uviesť rozhodujúce skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok právne kvalifikoval.

Žalobkyňa však v danom prípade kvalifikovane nezmenila skutkové vymedzenie uplatneného nároku, ani nenavrhol zmenu žaloby, zmenila len právnu kvalifikáciu uplatneného nároku. Keďže žalobkyňa nepodal návrh na zmenu žaloby v zmysle § 140 CSP, súd rozhodoval o jej nároku tak, ako bol nepochybne skutkovo vymedzený v žalobe, teda ako nároku z tvrdenej zmluvy o pôžičke. Žalobkyňa pre prípadné uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia ani neuviedla také (nové) skutkové okolnosti, na základe ktorých by bolo možné vyvodiť o čom má súd rozhodovať, s výnimkou rozsahu požadovaného plnenia vo výške 1.300 eur s príslušenstvom. Žalobkyňa totižto pre prípadný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia neopísala (a nezmenila v zmysle § 140 ods. 2 CSP) rozhodujúce skutočnosti v zmysle § 132 ods. 1 CSP tak, aby bolo zrejmé, či sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia nadobudnutého plnením bez právneho dôvodu, resp. plnením z neplatného právneho úkonu, resp. plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, resp. išlo o majetkový prospech žalovaného z nepoctivých zdrojov, keď len tieto skutočnosti sú v zmysle § 451 ods. 2 bezdôvodným obohatením spolu s plnením za iného v zmysle § 454 OZ.

Pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku sú rozhodujúce v žalobe tvrdené skutkové okolnosti, pričom skutková podstata zmluvy o pôžičke je iná ako skutkové podstaty (rozhodujúce skutočnosti) vymenovaných bezdôvodných obohatení. Bolo by v rozpore s princípom rovnosti strán sporu (článok 6 CSP), keby súd v rozpore s dispozičnou zásadou za žalobkyňu vyhľadával v žalobe neuvedené skutočnosti preukazujúce dôvodnosť jej nároku bez procesnej aktivity žalobkyne, v dôsledku čoho by súd mohol zmariť aj prípadnú procesnú obranu žalovaného, ktorý sa vyjadroval (len) k skutkovým tvrdeniam uvedeným žalobkyňou v žalobe. V takom prípade by súd mohol vydať prekvapivé rozhodnutie, keďže by rozhodol o inom skutkovom základe než bol predmetom konania na základe žaloby, napr. priznaním plnenia na základe iného skutkového stavu než tvrdeného v žalobe.

Súd je predmetom sporu, teda skutkovým základom uplatneného nároku - rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami uvedenými v žalobe - viazaný. Súd si nemôže, oproti v žalobe tvrdenému skutkovému stavu, prispôbovať výsledok dokazovania v prospech žalobkyne. Žalobkyňa si v danom prípade nepochybne uplatňovala voči žalovanému zmluvný nárok na zaplatenie sumy vo výške 1.300 eur s príslušenstvom z tvrdenej zmluvy o pôžičke, kým nárok na vydanie bezdôvodné obohatenie nie je zmluvným národom, má nepochybne iný skutkový základ. Preto pre úspech prípadného nároku žalobkyne na zaplatenie totožnej sumy s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia je v danej veci nevyhnutné podať návrh na zmenu žaloby v dôsledku zmeny skutkových tvrdení žalobkyňou tak, aby si žalovaný mohol k zmenenej žalobe uplatniť prostriedky procesnej obrany. K tomu však v danom prípade nedošlo, a preto nie je dôvod na posudzovanie žalobkyňou uplatneného nároku ako nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd nemôže vyvodiť právny záver o bezdôvodnom obohatení na základe skutočností, ktoré neboli tvrdené v žalobe. Keby aj k návrhu na zmenu žaloby v danom prípade došlo, súd by vzhľadom na sudcovskú koncentráciu konania podľa § 153 CSP túto ani nepripustil.

14. V predmetnom spore mala žalobkyňa dôkazné bremeno preukázania pravdivosti jej skutkového tvrdenia, že so žalovaným uzavrela ústne zmluvu o peňažnej pôžičke v prospech žalovaného, ktorej existenciu žalovaný poprel, keď k uplatnenému nároku žalobkyne ponúkol vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach (§ 151 ods. 1, 2 CSP). V danom prípade bremeno dôkazu spočívalo na žalobkyňi. Na preukázanie tvrdenej skutočnosti o ústnom uzavretí zmluvy o pôžičke žalobkyňa predložila doklady Western Union a dôkaz o jednostrannej komunikácii cez aplikáciu Messenger. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že z jej strany išlo o plnenie žalovanému titulom ústne uzavretej zmluvy o pôžičke v prospech žalovaného, ktorej existenciu žalovaný poprel a ponúkol vlastné tvrdenie k charakteru plnenia žalobkyne, súd konajúc o nároku žalobkyne tento posudzoval v zmysle jej skutkových tvrdení uvedených v žalobe príslušnou právnou normou, ktorou je § 657 OZ, najmä keď žalobkyňa v žalobe netvrdila, že žalovanému plnila bez právneho dôvodu, resp. plnila z neplatného právneho úkonu, resp. plnila z právneho dôvodu, ktorý odpadol, resp. išlo o majetkový prospech žalovaného z nepoctivých zdrojov, keď len tieto skutočnosti sú v zmysle § 451 ods. 2 bezdôvodným obohatením spolu s plnením za iného v zmysle § 454 OZ. Žalobkyňa ani nenavrhol zmenu žaloby v dôsledku podstatnej zmeny alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe (§ 140 ods. 2 CSP).

Žalobkyňa nepreukázala existenciu dohody strán sporu o pôžičke, o jej výške, o jej dočasnosti, so záväzkom žalovaného vrátiť. Žalobkyňa na preukázanie pravdivosti svojich tvrdení o ústnom uzavretí (jednej) zmluvy o pôžičke v prospech žalovaného, vzhľadom na popretie tohto skutkového tvrdenia žalovaným, iný dôkaz, až do vyhlásenia dokazovania za skončené, neoznačila a ani nepredložila, a tak podľa názoru súdu neuniesla dôkazné bremeno preukázania dohody strán sporu o pôžičke v prospech žalovaného. Z uvedeného dôvodu nebolo povinnosťou žalovaného preukázať opak nepreukázaného tvrdenia žalobkyne, keďže v takomto prípade neplatí zásada prenesenia dôkazného bremena na žalovaného. Vzhľadom na to, že žalobkyňa nepreukázala uzavretie zmluvy o pôžičke so žalovaným, logicky, pri nezmenených skutkových tvrdeniach nepreukázala, že ňou v prospech žalovaného poukazované finančné prostriedky v úhrnnej výške 1.300 eur boli poskytnutím tvrdenej pôžičky (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.2.2019 sp. zn. 6Cdo/5/2018).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody a ich vzájomné súvislosti súd žalobu zamietol v celom rozsahu, keď tvrdený nárok žalobkyne z ústne uzavretej zmluvy o pôžičke súd nemal preukázaný.

15. Súd o náhrade trov celého konania rozhodol s poukazom na § 262 ods. 1 CSP podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 3 CSP tak, že v konaní procesne úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov konania, keď zo spisu nevyplýva, že by mu nejaké trovy konania v zmysle § 251 CSP vznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Komárno, Pohraničná č. 6, Komárno, na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.